

КОМПЕТЕНЦІЯ ПАТРУЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВИЗНАЧЕННЯ

У статті досліджено структурні елементи компетенції патрульної поліції України, зокрема, предмет відання, який складається із завдань і цілей, що ставляться перед патрульною поліцією, а також повноважень, які в підзаконних нормативно-правих актах, що регулюють діяльність патрульної поліції, визначені як функції. Це зумовило необхідність проведення чіткого відмежування повноважень патрульної поліції від її функцій, що дало змогу сформулювати авторську дефініцію поняття «компетенція патрульної поліції», а також запропонувати шляхи вдосконалення нормативно-правового регулювання діяльності патрульної поліції.

Ключові слова: *патрульна поліція, компетенція патрульної поліції, завдання патрульної поліції, повноваження патрульної поліції, права та обов'язки патрульної поліції, функції патрульної поліції, Національна поліція України.*

В статье исследованы структурные элементы компетенции патрульной полиции Украины, в частности, предмет ведения, состоящий из задач и целей, которые ставятся перед патрульной полицией, а также полномочий, которые в подзаконных нормативно-правых актах, регулирующих деятельность патрульной полиции, определены как функции. Это обусловило необходимость проведения четкого ограничения полномочий патрульной полиции от ее функций, что позволило сформулировать авторскую дефиницию понятия «компетенция патрульной полиции», а также предложить пути совершенствования нормативно-правового регулирования деятельности патрульной полиции.

Ключевые слова: *патрульная полиция, компетенция патрульной полиции, задачи патрульной полиции, полномочия патрульной полиции, права и обязанности патрульной полиции, функции патрульной полиции, Национальная полиция Украина.*

The article deals with the structural elements of the competence of the patrol police of Ukraine, in particular, the subject matter, which consists of the tasks and objectives of the patrol police, as well as the powers that are defined as functions in subordinate normative-right acts regulating the activities of the patrol police. This led to the need for a clear separation of powers of the patrol police from its functions, which made it possible to formulate the author's definition of the concept of "competence of the patrol police", as well as suggest ways to improve the legal regulation of the activities of the patrol police.

Key words: *patrol police, competence of the patrol police, tasks of the patrol police, authority of the patrol police, rights and duties of the patrol police, functions of the patrol police, National Police Ukraine.*

Вступ. Перед патрульною поліцією як структурним підрозділом Національної поліції України (далі – НП України) ставляться надзвичайно важливі завдання. Так, разом з іншими підрозділами вона забезпечує публічну безпеку й порядок; охороняє права та свободи людини, а також інтереси суспільства й держави; протидіє злочинності; надає в межах, визначених законом, послуги з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги [1]. Окрім того, Стратегією розвитку органів внутрішніх справ України було визначено, що патрульна поліція разом зі службою дільничних офіцерів поліції складуть 70% загальної чисельності працівників органів поліції, оскільки саме вони здебільшого здійснюватимуть заходи з охорони публічної безпеки й порядку [2].

© ШУЛЕШКО В.В. – ад'юнкт кафедри адміністративної діяльності поліції (Харківський національний університет внутрішніх справ)

Патрулювання секторів екіпажами патрульної поліції, пішохідними та кінними патрулями з метою виявлення, припинення й попередження правопорушень, забезпечення безпеки дорожнього руху та той факт, що майже в усіх випадках патрульна поліція є тим підрозділом, який першим виїжджає на місце пригоди, складає враження про «універсальний характер» діяльності цього підрозділу, що безумовно актуалізує дослідження компетенції патрульної поліції на основі доктринальних розробок щодо сутності й структури правової категорії «компетенція» та змістового наповнення її структурних елементів відповідно до законодавства, яке регулює діяльність патрульної поліції.

Стан дослідження. Правовий статус органів державної влади та його окремі елементи завжди були в центрі уваги юриспруденції, тому не дивно, що дослідженнями цієї сфери займалися багато вчених у різних галузях права (В.Б. Авер'янов, М.М. Андріїв, Н.О. Армаш, І.Л. Бачило, Ю.П. Битяк, В.Д. Боднарчук, О.М. Гумін, В.В. Зуй, А.Т. Комзюк, О.Д. Крупчан, Б.М. Лазарев, О.Д. Лазор, О.Я. Лазор, Н.В. Лебідь, В.С. Нерсисянц, Є.В. Пряхін, О.П. Сікорський, О.Ф. Скакун). Деякі науковці присвятили свої роботи більш специфічному предмету дослідження – складовим елементам адміністративно-правового статусу органів поліції (О.І. Безпалова, І.О. Васильєв, В.В. Гарбузов, Н.В. Жаріков, С.Ю. Жила, Д.О. Кошиков, В.С. Філотович-Герасименко). Наукові здобутки цих та інших авторів дали змогу комплексно підійти до вивчення компетенції патрульної поліції України, урахувавши положення нормативно-правових актів, які регулюють її роботу. Під час дослідження були використані наукові праці в галузі державного управління (М.Ф. Криштанович, І.Г. Галяміна), а також теорії держави та права в частині дослідження сутності підзаконних нормативно-правових актів і правил юридичної техніки (Я.В. Романов, В.П. Чабан).

Постановка завдання. Мета статті полягає в з'ясуванні компетенції патрульної поліції шляхом дослідження структури її компетенції та надання характеристики кожному окремому елементу.

Результати дослідження. Компетенція патрульної поліції України (далі – ПП України) визначена в нормативно-правових актах, які регулюють діяльність НП України загалом (Закон України «Про Національну поліцію» [1], Положення про Національну поліцію, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877 [3]) та ПП України зокрема (Положення про патрульну службу МВС, затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 2 липня 2015 р. № 796 [4] та Положення про Департамент патрульної поліції, затверджене Наказом Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73 [5]). Аналіз зазначених актів дає можливість звернути увагу на те, що законодавець для позначення прав поліції використовує словосполучення «має право» або термін «повноваження», натомість слово «компетенція» не використовується взагалі. Тому вважаємо за доцільне встановити насамперед співвідношення вищевказаних понять, щоб у подальшому правильно визначити й надати змістовну характеристику терміна «компетенція патрульної поліції».

Під словосполученням «має право» необхідно розуміти здатність або можливість робити що-небудь чи користуватись чим-небудь на певній підставі [6, с. 506]. Ця юридична категорія є досить універсальною, оскільки застосовується щодо громадян, окремих категорій або груп осіб, установ та організацій, тому її можна визначити як основну, яка позначає наявність прав у людини, громадянина, різноманітних категорій осіб та пов'язана з набуттям цими особами певного статусу, а також установ, організацій, суб'єктів господарювання незалежно від форми власності.

Найпростіше визначення поняття «повноваження» можна знайти у вітчизняних тлумачних словниках: «право, надане кому-небудь для здійснення чогось»; «права, надані особі або підприємству органами влади» [7, с. 684; 8, с. 1000]. У юридичній енциклопедії повноваження визначено як сукупність прав та обов'язків державних органів і громадських організацій, закріплених у встановленому законодавством порядку для здійснення покладених на них функцій [9, с. 590]. Схоже визначення надають Ю.П. Битяк, В.В. Зуй, А.Т. Комзюк [10, с. 5–6], М.Ф. Криштанович [11, с. 26], Б.М. Лазарев [12, с. 102], О.Я. Лазор [13, с. 90], О.Ф. Скакун [14, с. 47]. На їх думку, повноваження являють собою сукупність визначених прав та обов'язків, які надаються відповідному органу з метою реалізації покладених на нього функцій.

С.Ю. Жила, досліджуючи правові й організаційні засади забезпечення громадської безпеки підрозділами НП України, виокремлює виключні повноваження, під якими розуміє «комплекс прав та обов'язків, якими наділяються підрозділи Національної поліції з метою забезпечення адміністративно-правового режиму проведення антитерористичної операції» [15, с. 6].

З викладеного постає, що категорія «повноваження» є досить простою та зрозумілою, адже вона об'єднує визначені як на законодавчому, так і на підзаконному рівні права й обов'язки,

що відповідно до законодавства можуть належати різним суб'єктам: фізичним або юридичним особам, громадянам, іноземцям, державним підприємствам, органам державної влади тощо.

Компетенція, на відміну від розглянутих вище категорій, є більш складною, сутність її інколи визначається діаметрально протилежно. Наприклад, в енциклопедичному словнику зазначено, що слово «компетенція» походить від латинського слова «*competere*» («добиваюсь, відповідаю, підхожу») та означає «повноваження, надані законом, статутом або іншим актом конкретному органу чи посадовій особі; знання й досвід у певній галузі» [16, с. 613]. Натомість у тлумачному словнику іноземних слів зазначено, що слово «компетенція» походить від латинського слова «*competentia*» («досягати, відповідати, прагнути») та означає «добру обізнаність із чим-небудь» або «коло повноважень певної організації, особи тощо» [17, с. 235; 18, с. 250].

У юриспруденції під компетенцією зазвичай розуміють сукупність предметів ведення, прав та обов'язків державного органу, посадової особи, громадської організації. Вона визначається конституцією (наприклад, компетенція президента), законами або іншими нормативними актами держави [19, с. 325]. І.Г. Галяміна надає більш детальне визначення, визначаючи компетенцію як здатність і готовність застосовувати знання й уміння під час розв'язання професійних завдань у різноманітних галузях: як у конкретній галузі знань, так і в галузях, слабо прив'язаних до конкретних об'єктів; тобто це здатність і готовність проявляти гнучкість у мінливих умовах ринку праці [20, с. 7]. Дещо інакше визначає термін «компетенція» В.В. Гарбузов (це чітко визначені нормами права напрями діяльності (повноваження) державного органу (посадової особи), в основі яких лежать конкретні права й обов'язки) та звертає увагу на те, що саме чіткість нормативного визначення повноважень державного органу (посадової особи) забезпечить практичний механізм виконання поставлених завдань [21, с. 60].

Наведені нами дефініції понять «повноваження» та «компетенція» не сприяють формуванню уніфікованого підходу до розуміння останньої, під час визначення змісту якої необхідно враховувати той факт, що її використання рівною мірою є коректним (допустимим) щодо службової особи, органів державної влади та органів місцевого самоврядування тощо. У свою чергу, розглядаючи компетенцію ПП України, необхідно говорити про компетенцію органів державної (виконавчої) влади, яка має свою специфіку порівняно із загальним розумінням зазначеного поняття. Так, Н.О. Армаш, досліджуючи компетенцію органу державної влади та безпосередньо його керівника, визначає її як «елемент правового статусу, який встановлює сукупність юридично встановлених прав та обов'язків органу виконавчої влади або його керівника, реалізація яких забезпечує виконання їхніх основних функцій» [22, с. 97]. Натомість В.С. Нерсисянц вважає, що компетенцією державного органу є «встановлені правом повноваження в певній сфері державної діяльності з певних предметів відання» [23, с. 567].

О.Ф. Скакун під компетенцією державного органу (уряду, міністерства, парламенту, органів суду, поліції, прокуратури тощо) розуміє закріплену законом (або іншим нормативним актом) сукупність його владних повноважень (прав та обов'язків), юридичної відповідальності й предмета відання (предмет діяльності, функціональне призначення) [14, с. 363]. Схоже за змістом визначення компетенції органів виконавчої влади надає В.Б. Авер'янов, який вважає, що це юридичне відображення (опосередкування) покладених на них функцій у спеціальних (так званих компетенційних або статутних) нормативно-правових актах шляхом закріплення цілей, завдань і необхідного для їх реалізації комплексу прав та обов'язків, тобто державно-владних повноважень [24, с. 265].

Своєрідно визначає компетенцію центрального органу виконавчої влади А.Д. Крупчан, а саме як організаційно-правову категорію, яка є точним переліком його повноважень, тобто прав та обов'язків, визначених відповідним органом державної влади (Президентом України, Верховною Радою України) у певному нормативно-правовому акті, реалізуючи які, центральний орган виконавчої влади здійснює свою діяльність [25, с. 59]. Як організаційно-правову категорію компетенцію розглядає А.П. Сікорський, вказуючи на те, що вона являє собою сукупність його предметів відання та владних повноважень, передбачених законодавством або іншими нормативними правовими актами, шляхом реалізації яких орган виконавчої влади здійснює свою діяльність [26, с. 54].

Безпосередньо компетенція поліції в різних напрямках її роботи вивчалася переважно в монографічних дослідженнях. Зокрема, Д.О. Кошиков стверджує: «Компетенція підрозділів поліції особливого призначення являє собою сукупність (єдність) нормативно визначених повноважень і предметів відання, які визначають реальний зміст їх діяльності (міру належної поведінки та її обсяг) щодо реалізації покладених на них завдань і функцій» [27, с. 18]. Н.В. Жаріков, вивчаючи

адміністративно-правові основи попередження й припинення поліцією правопорушень у сфері обігу радіоелектронних засобів і високочастотних пристроїв, зазначає, що під компетенцією в зазначеній сфері необхідно розуміти встановлене нормативно-правовими актами коло її повноважень щодо здійснення адміністративно-юрисдикційної діяльності, зміст якої складають такі елементи: первинні процесуальні дії, спрямовані на виявлення й встановлення події злочину, формування доказової бази; підготовка матеріалів справи та направлення її за підвідомчістю; застосування заходів забезпечення провадження в справі (а в необхідних випадках і заходів безпосереднього примусу) з метою припинення досліджуваних правопорушень, вилучення радіоелектронних засобів і випромінювальних пристроїв із незаконного обороту та створення умов для розгляду й дозволу зазначеної категорії справ посадовими особами [28, с. 10].

Компетенція органів виконавчої влади, зокрема НП України та, відповідно, ПП України, як постає з наведених дефініцій, має свої складові елементи, які можуть бути притаманні органу державної влади, його структурним підрозділам, а також безпосередньо працівникам цього органу.

Необхідно відрізнити компетенцію органу державної влади, його структурних підрозділів від компетенції персоналу та окремих працівників, а також їх повноважень, оскільки компетенція є комплексною категорією, що має свою систему, яка складається з певних елементів, одним із яких, безумовно, є повноваження того чи іншого органу державної влади, а тому не можна отождествлювати поняття «компетенція» та «повноваження».

На структуру поняття «компетенція» звертає увагу Д.В. Боднарчук, який вважає, що компетенція державної інституції складається з владних повноважень, юридичної відповідальності, предмета відання, у свою чергу юридична відповідальність у цьому разі являє собою юридичні права для здійснення державних функцій і юридичного обов'язку, покладеного на державну інституцію [29, с. 22]. Звернемо увагу на один із наведених елементів компетенції, а саме на юридичну відповідальність, яка разом з іншими елементами утворює адміністративно-правовий статус, а не компетенцію. На це в наукових розробках із приводу адміністративно-правового статусу тих чи інших суб'єктів публічної адміністрації вказують І.Л. Бачило [30, с. 56], О.І. Безпалова [31, с. 376], І.О. Васильєв та Т.П. Мінка [32, с. 10], О.М. Гумін і Є.В. Пряхін [33, с. 36], Н.В. Лебідь [34, с. 15] та інші вчені. Більше того, в описаному розумінні юридичної відповідальності вона фактично отождествлюється з повноваженнями, що не можна визнати виправданим, оскільки повноваження вже й так є елементом компетенції.

Інший підхід до визначення основних елементів компетенції органів публічної влади пропонує М.М. Андріїв. На його думку, компетенцію утворюють основні (права й обов'язки, повноваження та предмет відання органів) та організаційні (призначення органу, його цілі й завдання, відповідальність, професійна компетентність посадових осіб) елементи [35, с. 7]. З такою структурою ми можемо погодитись лише частково. Під професійною компетентністю розуміють здатність успішно діяти на основі практичного досвіду, умінь й знання під час вирішення завдань професійної діяльності [36, с. 722]. Аналізуючи наведену дефініцію, доходимо висновку про те, що включення професійної компетентності посадових осіб до загального визначення компетенції органу державної влади недоречно, оскільки досвід, уміння та навички – це персоніфікована характеристика працівника як фахівця й професіонала, а тому екстраполювати такі риси на загальну компетенцію всього органу державної влади чи окремого структурного підрозділу недоречно, адже в кожного працівника власний, відмінний від інших рівень знань, досвіду, умінь і навичок. До того ж компетенція посадової особи або працівника органу державної влади може кардинально відрізнятись від загальної компетенції органу, принаймні з огляду на те, що фізична та юридична особа мають зовсім різні за сферою права й обов'язки, виходячи з їх статусу. Натомість ми, підтримуючи О.П. Сікорського, який до основних елементів компетенції відносить предмет відання та владні повноваження (тобто права й обов'язки) [26, с. 54], доходимо висновку, що компетенція ПП України як структурного складника НП України складається з власного предмета відання (узагальнених цілей і завдань) та повноважень (сукупності прав та обов'язків). Отже, щоб з'ясувати компетенцію ПП України, необхідно дослідити кожний із визначених нами структурних елементів.

Як слушно зауважує В.С. Філютович-Герасименко, досліджуючи роль поліції в протидії незаконному гральному бізнесу в Україні, деталізація основних елементів компетенції поліції знаходить своє відображення у відомчих нормативно-правових актах, що безпосередньо регламентують діяльність тих чи інших підрозділів НП України [37, с. 86]. Проте дослідження елементів компетенції ПП України буде неповним без урахування законодавчого ад-

міністративно-правового акта, який безпосередньо регулює діяльність НП України, – Закону України «Про Національну поліцію». Останній закріплює загальні завдання, поставлені перед поліцією; вони є загальними для будь-якого структурного підрозділу незалежно від напрямів його діяльності. Так само повноваження НП України досить детально визначені законодавством у формі переліку «основних» повноважень для всієї поліції, а вже потім деталізуються в підзаконних нормативно-правових актах для кожного підрозділу залежно від напрямів його діяльності та поставлених перед ним завдань. Водночас законодавець не згадує про обов'язки поліції, натомість детально прописує права й обов'язки поліцейського як працівника Національної поліції України. Тому сформулювати уявлення про компетенцію власне НП України за умови відсутності одного з її елементів – обов'язків – досить складно.

Ідентична ситуація виникає з ПП України, яку ми розглядаємо не як окремих поліцейських – інспекторів патрульної поліції, а як складову частину НП України (яка у свою чергу є центральним органом виконавчої влади) в особі Департаменту патрульної поліції Національної поліції України (далі – ДПП). Нормативно встановлено, що ДПП є міжрегіональним територіальним органом Національної поліції України, який створюється, реорганізується та ліквідується Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України у встановленому законом порядку [5]. При цьому в основному нормативно-правовому акті, який визначає компетенцію патрульної поліції, – Положенні про Департамент патрульної поліції, затверджене Наказом Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73, – немає жодного згадування про повноваження відповідного органу. Натомість у Положенні про патрульну службу Міністерства внутрішніх справ, затверджене Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 2 липня 2015 р. № 796, закріплено перелік прав (розділ VI) та обов'язків (розділ VII) поліцейського патрульної служби. Крім того, у зазначеному положенні визначено також предмет відання (основні завдання, цілі, функції) патрульної служби, з аналізу яких постає, що вони стосуються безпосередньо не ПП України як органу, а працівників (інспекторів) ПП України, тобто визначають їх компетенцію, а тому не можуть бути використані для визначення компетенції ДПП.

Констатуємо, що на законодавчому рівні сьогодні визначено тільки предмет відання ДПП, який розкривається через такі його завдання: 1) реалізацію в межах компетенції державної політики у сфері забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності, забезпечення публічної безпеки та порядку; 2) надання в межах, визначених законом, послуг із допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги; 3) забезпечення безпеки дорожнього руху; 4) своєчасне реагування на заяви й повідомлення про кримінальні та адміністративні правопорушення або події (п. II Положення про Департамент Патрульної поліції, затверджене Наказом Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73) [5]. У наступному розділі закріплені функції ДПП, які переважно сформульовані з використанням слів «розглядає», «розробляє», «забезпечує», «здійснює», «організовує» тощо. Із цього приводу В.Б. Авер'янов, аналізуючи різні положення про виробничі об'єднання, зауважує, що «найчастіше в них і повноваження, і функції описуються з використанням однієї й тієї ж термінології: «розробляє», «розглядає», «затверджує», «керує», «бере участь», «організує», «вживає заходів» тощо» [38, с. 58]. Варто наголосити на тому, що така «плутанина» виникає в профільно-основному нормативно-правовому акті, який регламентує діяльність патрульної поліції, а тому необхідно з'ясувати зміст поняття «функція», щоб визначити, чи можна в цьому разі, говорячи про повноваження патрульної поліції, ототожнювати їх із її функціями.

Етимологічно слово «функція» означає роботу кого-, чого-небудь, обов'язок, коло діяльності когось, чогось; призначення, роль чого-небудь [39, с. 653]. Отже, робота, обов'язок, коло діяльності, призначення органу (у межах дослідження патрульної поліції) жодним чином не співвідносяться з повноваженнями цього органу. О.Д. Крупчан зазначає: «Завдання (цілі) і функції органу є визначальними щодо характеру його прав та обов'язків. Хоча варто зауважити, що з техніко-юридичної позиції в чинному законодавстві нерідко дуже нечіткими є межі між формулюваннями завдань і функцій, з одного боку, та функцій і повноважень – з іншого. Тому, характеризуючи власне компетенції органів виконавчої влади, доцільно враховувати не лише права та обов'язки, а й деякі інші складники їх правового статусу, насамперед завдання та функції» [40, с. 45]. Підтримуючи цю думку, необхідно зазначити, що під час використання в законодавстві термінів «повноваження» та «функції» необхідно чітко розмежовувати їх, оскільки повноваження є своєрідним інструментом, який відображається у функціях органу, за допомогою яких виконуються покладені на нього завдання. Окрім того, з огляду на загальне розуміння поняття

«функція» та екстраполяцію його на діяльність патрульної поліції вважаємо, що останні повинні відображати найзагальніші напрями роботи ПП України, а не детальний перелік діяльності, яку здійснює ДПП.

Власне, Положення про Департамент Патрульної поліції, затверджене Наказом Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73, являє собою підзаконний нормативно-правовий акт, оскільки повністю відповідає ознакам, які зазвичай притаманні такому виду юридичних документів, а саме: 1) встановлює загальні правила, що відображаються в правових нормах, за допомогою яких регулюються однотипні відносини (мають форму правил, положень, інструкцій, розпоряджень тощо); 2) приймається на підставі та на виконання законодавчого акта, тобто є підзаконним; 3) містить норми, що є обов'язковими для виконання тими фізичними та юридичними особами, яким вони адресовані; 4) видається в межах компетенції суб'єкта, який його видає, і повинен відповідати характеру діяльності; 5) видається уповноваженим органом, який має встановлені законом повноваження щодо видання таких документів; 6) має певну форму та приймається у встановленому законодавством порядку [41, с. 64]. Окремо доцільно зупинитись на одній з ознак, характерній для аналізованого нами положення, що регулює діяльність Департаменту патрульної поліції, – підзаконності.

Я.В. Романов, досліджуючи підзаконні нормативно-правові акти, зазначає, що сам термін «підзаконність» є загальновживаним для юридичної літератури та вказує на верховенство закону щодо актів, які мають нижчу порівняно з ним юридичну силу [42, с. 9]. Підзаконний правовий акт у загальному вигляді необхідно розуміти як різновид нормативного правового акта, що видається уповноваженим органом публічної влади на основі та на виконання закону з метою його подальшої конкретизації й розвитку [42, с. 6].

Отже, незрозумілим залишається те, яким чином Положення про Департамент Патрульної поліції, будучи підзаконним нормативно-правовим актом, прийнятим на основі Закону України «Про Національну поліцію», містить функції ДПП, якщо в останньому про жодні функції поліції або поліцейського взагалі не зазначається. Тобто можна зробити висновок про невідповідність підзаконного адміністративно-правового акта законодавчому та про їх неузгодженість між собою, що у свою чергу не дає змогу сформувати комплексне уявлення про повноваження ПП України. Більше того, ми переконані, що з позиції юридичної техніки більш правильним буде вважати функції, визначені в Положенні про Департамент Патрульної поліції, повноваженнями, оскільки в такому вигляді функції не відповідають змістовому наповненню поняття «функція».

Висновки. Таким чином, компетенція патрульної поліції має свою структуру та складається з таких основних елементів: повноважень (які є похідними від прав та обов'язків) і предмета відання (завдань патрульної поліції). Відповідно, повноваження є важливим структурним елементом компетенції патрульної поліції, оскільки без них неможливо визначити компетенцію ДПП та зрозуміти сутність і зміст широкого кола діяльності, яку він провадить.

З'ясування нами складових елементів компетенції ПП України дає змогу запропонувати її визначення як легалізованих повноважень патрульної поліції, зумовлених її правами й обов'язками, що пов'язані з нормативною та внутрішньоорганізаційною діяльністю, протидією правопорушенням, охороною публічної безпеки та порядку, забезпеченням безпеки дорожнього руху та делеговані державою для виконання поставлених перед нею завдань.

Водночас можна зробити висновок про недосконалість окремих пунктів Положення про Департамент Патрульної поліції, затвердженого Наказом Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73. Тому, наголошуючи на необхідності розмежування повноважень і функцій ПП України з огляду на те, що останні не регламентовані Законом України «Про Національну поліцію», а вищезгадане положення як підзаконний нормативно-правовий акт має бути прийняте відповідно до положень законодавчого акта, вважаємо, що в розділі III Положення про Департамент Патрульної поліції повинні бути визначені не функції, а повноваження ДПП, для яких більш характерна така деталізація. Отже, з метою усунення зазначеної термінологічної розбіжності пропонуємо в назві розділу III «Функції Департаменту патрульної поліції» Положення про Департамент Патрульної поліції слово «функції» замінити словом «повноваження».

Наостанок зазначимо, що повноваження патрульної поліції досить розгалужені й різноманітні, що потребує їх групування за напрямками роботи, що у свою чергу може стати основою для визначення функцій патрульної поліції на доктринальному рівні. Окремлене питання становить перспективний напрям подальших наукових пошуків із приводу характеристики компетенції патрульної поліції.

Список використаних джерел:

1. Про національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379.
2. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ України: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 22 жовтня 2014 р. № 1118-р / Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/document/247780692/R01118-00.doc>.
3. Про затвердження Положення про Національну поліцію: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877 / Кабінет Міністрів України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/877-2015-%D0%BF>.
4. Про затвердження Положення про патрульну службу Міністерства внутрішніх справ: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 2 липня 2015 р. № 796 / Міністерство внутрішніх справ України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0777-15>.
5. Про затвердження Положення про Департамент Патрульної поліції: Наказ Національної поліції України від 6 листопада 2015 р. № 73 / Національна поліція України. URL: http://patrol.police.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Polozhennya_DPP_zi_zminamy_vid_31_10_16.pdf.
6. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1976. Т. 7: Поїхати – Приробляти. 723 с.
7. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1975. Т. 6: П – Поїти. 832 с.
8. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. К.; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2005. 1728 с.
9. Юридична енциклопедія / за ред. Ю.С. Шемшученка. К., 2001. 776 с.
10. Битяк Ю.П., Зуй В.В., Комзюк А.Т. Переконавання і примус у державному управлінні. Адміністративна відповідальність: конспекти лекцій. Х.: Укр. юрид. академія, 1994. 44 с.
11. Криштанович М.Ф. Модернізація механізмів державного управління в системі органів внутрішніх справ сучасної України: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 25.00.02. М., 2016. 36 с.
12. Лазарев Б.М. Компетенция органов управления. М.: Юридическая литература, 1971. 280 с.
13. Лазор О.Я., Лазор О.Д. Місцеве управління: поняття, терміни, визначення: навч. посібник. К., 2006. 352 с.
14. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: підручник. Х.: Консум, 2001. 656 с.
15. Жила С.Ю. Правові та організаційні засади забезпечення громадської безпеки підрозділами Національної поліції: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. О., 2016. 20 с.
16. Советский энциклопедический словарь. М.: Советская энциклопедия, 1984. 1600 с.
17. Сліпущко О.М. Тлумачний словник чужомовних слів в українській мові. Правопис. Граматика. К.: Криниця, 1999. 511 с.
18. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1973. Т. 4: І – М. 840 с.
19. Популярный юридический энциклопедический словарь. М.: РИПОЛ КЛАССИК, 2001. 800 с.
20. Галямина И.Г. Проектирование государственных образовательных стандартов высшего профессионального образования нового поколения с использованием компетентностного подхода. Россия в Болонском процессе: проблемы, задачи, перспективы: материалы к четвертому заседанию методологического семинара. М.: Издательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. С. 6–8.
21. Гарбузов В.В. Адміністративно-правовий статус підрозділів внутрішньої безпеки Національної поліції України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Запоріжжя, 2016. 241 с.
22. Армаш Н.О. Керівник органу виконавчої влади: адміністративно-правовий статус. Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2006. 248 с.
23. Проблемы общей теории права и государства / под ред. В.С. Нерсисянца. М.: Норма, 2002. 832 с.
24. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник: в 2 т. / за ред. В.Б. Авер'янова. К.: Юридична думка, 2004. Т. 1: Загальна частина. 584 с.
25. Крупчан О.Д. Компетенція центральних органів виконавчої влади. Вісник Академії правових наук України. 2002. № 2(29). С. 47–59.

26. Сікорський О.П. Поняття концепції органу виконавчої влади. Гуманітарний вісник Національного університету кораблебудування. Миколаїв: НУК, 2012. Вип. 5. С. 52–54.
27. Кошиков Д.О. Адміністративно-правові засади діяльності підрозділів поліції особливого призначення: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Х., 2016. 22 с.
28. Жариков Н.В. Административно-правовые основы предупреждения и пресечения полицией правонарушений в сфере оборота радиоэлектронных средств и высокочастотных устройств: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.14. Челябинск, 2013. 24 с.
29. Боднарчук В.Д. Сутність і зміст поняття «компетенція» в державному управлінні. Державне управління та місцеве самоврядування. 2016. Вип. 2. С. 19–26.
30. Бачило И.Л. Функции органов управления. Правовые проблемы оформления и реализации. М.: Юридическая литература, 1976. 200 с.
31. Безпалова О.І. Адміністративно-правовий механізм реалізації правоохоронної функції держави: монографія. Х., 2014. 544 с.
32. Васильєв І.О., Мінка Т.П. Контрольна діяльність штабів ОВС: монографія. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2010. 260 с.
33. Гумін О.М., Пряхін Є.В. Адміністративно-правовий статус особи: поняття та структура. Наше право. 2014. № 5. С. 32–37.
34. Лебідь Н.В. Адміністративно-правовий статус державних інспекцій в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Х., 2004. 20 с.
35. Андрійів М.М. Поняття та структура органів публічної влади. Теорія та практика державного управління. 2017. Вип. 2(57). С. 1–8.
36. Енциклопедія освіти / за ред. В.Г. Кременя. К.: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
37. Філютович-Герасименко В.С. Адміністративно-правові засади протидії незаконному гральному бізнесу в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Х., 2016. 246 с.
38. Аверьянов В.Б. Функции и организационная структура органа государственного управления. К., 1979. 150 с.
39. Словник української мови: в 11 т. / за ред. І.К. Білодіда. К.: Наукова думка, 1979. Т. 10: Т – Ф. 660 с.
40. Крупчан О.Д. Загальна характеристика змісту компетенції органів виконавчої влади. Юридична Україна. 2013. № 8. С. 45–49.
41. Чабан В.П. Адміністративний нормативно-правовий акт і адміністративний договір: юридична характеристика. Юридичний вісник: повітряне і космічне право. 2015. № 2. С. 63–67.
42. Романов Я.В. Підзаконні акти: загальнотеоретична характеристика: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01. Х., 2015. 20 с.